

ChatGPT által szolgáltatott információk a szerzői jogok tükrében

Összefoglalás: A mesterségesintelligencia-alkalmazások rohamos fejlődése, az általa meghódított területek számának növekedése a 21. század kezdetén az élet részévé vált. Ezen alkalmazások mindenki számára elérhetők, és az emberek egy része használja is azt. Az egyik ilyen első alkalmazás a ChatGPT volt, aminek egyszerű használata, választékos nyelvi megoldásai nagyon elterjedté tették kortól, nemtől és végzettségtől függetlenül. Jelen cikk arra vállalkozik, hogy egy szűk minta alapján választ adjon arra a kérdésre, hogy az ilyen alkalmazások által eredményül kapott válaszok mennyire megbízhatók, és a felhasználók tudatában vannak-e annak, hogy sértenek-e szerzői jogokat? Használat során megadott személyes adatok kezelése, az adatkezelési nyilatkozat megismerésének szokásai szintén érdekes kérdéseket vetnek fel. A cikkben tárgyalásra kerül az MI-alkalmazás és a szerzői jogok kapcsolata, és az ehhez kapcsolódó kérdőív egyes kérdéseinek kiértékelése, azok közötti esetleges kapcsolat kimutatása. A cikk végén ezen űrlap feldolgozásából származó eredmények alapján a szerzők megfogalmazzák a szerzői jog és a ChatGPT viszonyát a felhasználók szempontjából.

Kulcsszavak: Mesterséges intelligencia, kérdőív, adatbiztonság.

Abstract: The rapid development of artificial intelligence (AI) applications and the increasing number of domains they have conquered have become an integral part of life at the beginning of the 21st century. These applications are accessible to everyone, and a significant portion of the population actively utilizes them. One of the earliest and most prominent applications is ChatGPT, whose ease of use and sophisticated linguistic capabilities have contributed to its widespread adoption, irrespective of age, gender, or educational background. This paper aims to address, based on a limited sample, the reliability of responses generated by such applica-

* Dunaújvárosi Egyetem, gazdaságinformatikus mérnökjelölt
E-mail: perik0917@gmail.com

** Dunaújvárosi Egyetem,
Informatikai Intézet, Számítógéprendszerek és Irányítástechnika Tanszék;
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola
E-mail: farkasi@uniduna.hu

[1] Szabó P.:
*Mire jó az MI?
Miért fontos,
hogyan értsük
és ismerjük a
technológiát?*

tions and whether users are aware of potential copyright infringements. The handling of personal data provided during usage and the habits related to reviewing privacy policies also raise important questions. The article discusses the relationship between AI applications and copyright law, evaluates specific questions from a related questionnaire, and identifies possible correlations among them. In conclusion, based on the analysis of the questionnaire results, the authors articulate the relationship between copyright and ChatGPT from the users' perspective.

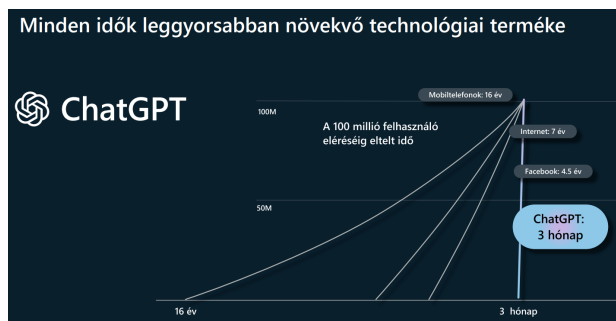
Keywords: Artificial Intelligence, Questionnaire, Data Security.

Bevezetés

Ez embernek mindig is törekvése volt az, hogy saját életét könnyebbé tegye, olyan módon, hogy a hatékonyságát növelje (a befektetett saját munka mennyiségének csökkentésével érje el ugyanazt a szintet). Az már csak plusz nyereség volt, ha a termelékenységet, gyorsaságot is tudta növelni. Ilyenek voltak az első kéziszerszámok, a kerék, a különböző gőz- és elektromos motorok, a számítógép, atomenergia (hogy csak pár kerüljön említésre). Természetesen minden újításnak megvoltak az emberiségre káros hozadékai, hiszen ezek fejlesztési irányai, és azok alkalmazásai számosak lehettek, lehetnek ma is.

Ilyen területek a 21. században az okos mobiltelefonok, a gyors internet és újabban a mesterséges intelligencia is. Ezen fejlesztések által létrehozott tárgyak, alkalmazások elterjedésének gyorsasága függött attól is, hogy milyen áruk voltak és ehhez mekkora érték társult (ár/érték arány). Nyilván a legyorsabban azok az ötletek, eszközök terjedtek, melyekért nem kellett fizetni és mégis könnyebbé tette bizonyos feladatok elvégzését, segített a mindennapi életet.

1. ábra. Termékek elterjedésének üteme [1]

A nagymennyiségű adat feldolgozása lehetővé tette a nagy nyelvi modellek létrejöttét, melyek a mesterséges intelligencia addig még mindenki által nem ismert területét hozták be a hétköznapiakba. Ez a gyors szövegformálás, keresés, társalkodás, és egyéb nyelvi megoldások támogatása. Az egyik ilyen alkalmazás, mely talán elsőként adott lehetőséget arra, hogy bizonyos működési korlátok mellett ingyenesen lehessen használni, a ChatGPT volt. Az 1. ábrán látható gyors elterjedését annak köszönheti, hogy nem csak számítógépen, hanem okos eszközökön is jól használható, valamint nagyon hasznos társnak bizonyult. Vajon a gyorsaság és a hasznosság jelenthet-e pontosságot, korrektséget is? Az alkalmazás a felmerülő kérdésekre adott válaszával a felhasználók mennyire vannak tisztában.

Ez kerül tárgyalásra a továbbiakban. A mesterséges intelligencia szerzői jogokkal kapcsolatos kérdéseit már több kutatás is vizsgálta. [2]

Szerzői jog

„Bármilyen, amit megalkotunk – legyen az tanulmány, vers, honlap, grafika, zenemű, film vagy más irodalmi, tudományos, művészeti alkotás, egy építészeti terv vagy egy számítógépes program, de akár egy adatbázis is – szerzői jogi védelem alá esik, amennyiben az egyéni-eredeti jelleggel rendelkezik. Szerzői jogi védelem alatt áll továbbá más szerző művének átdolgozása, ha annak szintén egyéni és eredeti jellege van, feltéve persze, hogy az eredeti mű szerzője az átdolgozáshoz hozzájárult. Az átdolgozás szabályai vonatkoznak az ún. feldolgozásra vagy fordításra is, feltéve, hogy ezek eredményeként új mű jön létre.” (sztnh.gov.hu) Tehát a szerzői jog védi az alkotót művének jogosulatlan felhasználásától. Ezzel kapcsolatos visszaélések mindig is léteztek, csak nagyon nehéz volt kideríteni, vagy ha sikerült, akkor az elkövetés és a felderítés között hosszú idő telt el, és az alkotót már komoly kár érte. Az ilyen irányú visszaélések számának és azok felderítésének növekedése az internet széles körben való megjelenésével egyidőre tehető. Sajnos az emberek többsége úgy gondolja, hogy ami az interneten megtalálható, az szabadon felhasználható és mindenkié.

[2] Grad-Gyenge A. (2023): A mesterséges intelligencia által generált tartalmak értelmezésének lehetőségei a szerzői jog útján. *MTA LAW WORKING PAPERS*, (2.), pp. 1–14.

[3] Farkas I. (2023): Kérdőív összeállításának kérdései, az eredmények feldolgozásának lehetséges módszerei saját példán keresztül, In: *Informatika Korszerű Technikái 2023 „Tudomány: iránytű az elérhető jövőhöz” nemzetközi tudományos konferencia: programfüzet és rövid cikkek*, Dunaújváros: DUE Press, pp. 190–201.

A kérdőíves kutatás módszere

A kérdőív segítségével nem mélyreható összefüggések feltárása volt a cél (erre nem is alkalmas). A legnagyobb előnye a kérdőív készítésnek, hogy segítségével rövid idő leforgása alatt nagy adatmennyiség gyűjthető össze, ami elősegíti a kutatás objektivitását, reprezentativitását és az eredmények általánosíthatóságát.

Ez köszönhető annak, hogy ma a közösségi médiában gyorsan közre lehet adni egy kérdőív linkjét, és ugyanilyen gyorsan begyűjthetők az eredmények.

A kérdések összeállításánál mindig szükség van pár (a kérdések feldolgozása szempontjából) releváns demográfiai adat begyűjtésére. [3]

Ezt követhetik a lényegi kérdések, melyek a kutatás területére koncentrálnak.

A vizsgálat szempontjából fontos kérdéseket, más szövegezéssel érdemes többször is feltenni, melynek célja az, hogy a kérdésre adott válaszok megbízhatóságát lehet vele ellenőrizni. A kitöltés előtt fontos megemlíteni, hogy szigorúan anonim a kitöltés és az adatok csak a kutatáshoz kerülnek felhasználásra.

A kérdőívek által vizsgált terület

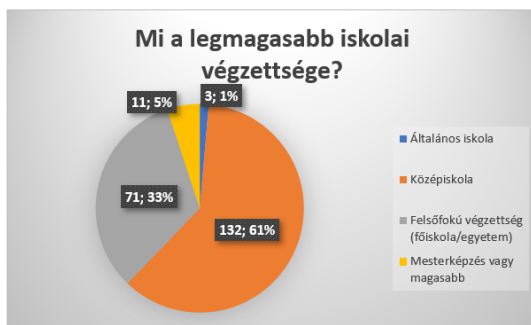
A felmerülő kérdések megválaszolása érdekében a kérdőív a közösségi felületen került megosztásra, melynek kitöltésében ismerősök és a Dunaújvárosi Egyetem hallgatói működtek közre. Az űrlap kitöltésére 7 nap állt rendelkezésre. Ezen idő alatt 217 kitöltés érkezett.

1. táblázat. A kitöltők korosztálya

Kategória	db	%
18 év alatt	1	0,46%
18-24 év	55	25,35%
25-34 év	35	16,13%
35-50 év	101	46,54%
51-60 év	22	10,14%
60 év felett	3	1,38%
összesen	217	100,00%

A demográfiai adatok közül az egyik legfontosabb kérdés az iskolai végzettség volt, mert feltételezhető volt, hogy a ChatGPT-t inkább a magasabb végzettségű emberek használják.

2. ábra. A kitöltők iskolai végzettsége

A ChatGPT szerzői jogok kezelése saját maga szerint

A kísérlet végrehajtása során segítségül hívtuk a ChatGPT-t, és megkérdeztük tőle, hogy milyen személyi jogokhoz fér hozzá. Erre ezt a választ adta: „Mint mesterséges intelligencia, nem rendelkezem hozzáféréssel szerzői jogvédelem alatt álló anyagokhoz, és nem tudom közvetlenül megosztani azokat. Az általam felhasznált információk nagy része nyilvánosan elérhető, vagy olyan adatbázisokból származik, amelyekben az adatok már nem állnak szerzői jogvédelem alatt. Ezenkívül csak összefoglalókat, rövid kivonatokat és elemzéseket nyújtok, hogy biztosítsam a szerzői jogok védelmét. Amennyiben szerzői jogi védelem alatt álló anyagra vonatkozó kéréssel találkozom (pl. könyvek, zenék, filmek), csak elemzést, összefoglalót vagy rövid idézetet nyújtok, és nem osztom meg a tartalmat teljes egészében. Ez segít abban, hogy a szerzői jogokat tiszteletben tartsuk.”

A válasza alapján felmerülhet a kérdés, hogy sérti-e a személyi jogokat a ChatGPT, vagy csak ő saját maga adott meggyőző választ arról, hogy csak azokat az adatokat használja fel, amelyeket nem véd semmiféle jog. Egy kísérlet alapján kiderült, hogy nagyon ügyel az alkalmazás a szerzői jogokra és nem sérti azt.

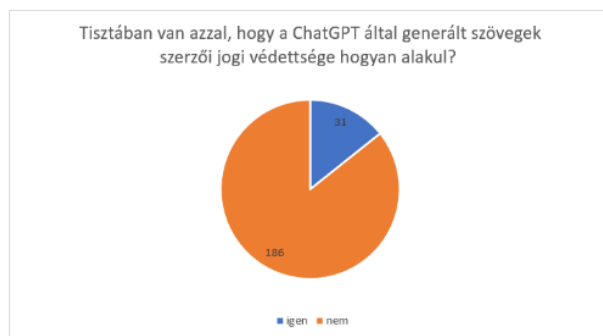
A kérdőív elemzése

A válaszok kiértékeléséhez használatra került az egyszerű eloszlás és a korreláció kimutatása az egyes kérdésekre adott válaszok között. Ezek közül csak pár kerül be mutatóra a következő fejezetben.

EGYSZERŰ ELOSZLÁS-VIZSGÁLATOK

A kutatás szempontjából az igazán fontos kérdések az alábbiak, mert ezek foglalkoznak a szerzői jogokkal. Két kérdésre adott választ egyben kerül bemutatásra, mert ezek egymás ismeretében adnak információt.

3. ábra. ChatGPT és a szerzői jogok kezelésének ismerete

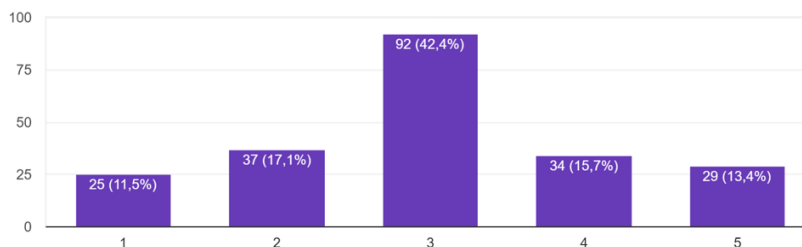

A válaszokból kiderült, hogy a megkérdezettek többsége egyáltalán nem tudja arra a kérdésre a választ, ami az előző fejezetben tárgyalásra került. Amennyiben erre is rákérdezett volna a kérdőív, hogy e témában tett-e fel kérdést az alkalmazásnak, lehet, hogy többen megtették volna és utána erre a kérdésre a válaszok aránya változhatott volna. Igaz a másik kérdésre adott válaszból meg az derül ki, hogy a kitöltők úgy gondolják, hogy nem is adtak olyan kérdést, ami szerzői jogokat érinthet. Itt felmerült az a kérdés, hogy egyáltalán tisztában vannak-e azzal a kitöltők, hogy a szerzői jogok mit tartalmaznak, mire vonatkoznak? Ez a következő kérdésre adott válaszból szintén jól kimutatható.

4. ábra. Mennyire lehetnek problémások a ChatGPT által adott válaszok

Mennyire érzi úgy, hogy a ChatGPT által előállított tartalmak szerzői jogilag problémásak lehetnek? (1-től 5-ig terjedő skálán)

217 válasz

A válaszok eloszlása teljesen normális eloszlást mutat. Ebből az derül ki, hogy a válaszadók egyáltalán nincsenek tisztában azzal, hogy a Chat GPT válasza alapján, egyáltalán nem jelenthet problémát a szerzői jog kérdése.

A kérdések közötti összefüggések vizsgálata és lehetőségei

A korrelációvizsgálattal azt lehet kimutatni, hogy a vannak rangsorolható értékeink, akkor azok között kimutatható-e kapcsolat? Az első ilyen vizsgálatnak a végzettség és a ChatGPT által adott válaszban való megbízhatóság közötti kapcsolat kimutatása volt a cél.

2. táblázat. A végzettség és a válaszok közötti megbízhatóság kapcsolata

Rangsora	Végzettség	Mennyire bíz meg a ChatGPT válaszaiban? (1-től 5-ig terjedő skálán) válasz átlag pontszáma	Rangsora
1	Általános iskola	4	1
2	Középiskola	3,121212121	2
3	Felsőfokú végzettség (főiskola/egyetem)	2,929577465	3
4	Mesterképzés vagy magasabb	2,454545455	4
Korreláció a végzettség és a ChatGPT válaszainak megbízhatóságában:			1

Az eredmény nagyon meglepő. A végzettséget úgy rangsoroltuk, hogy az alacsonyabbtól haladtam a magasabb felé. A kérdésre adott válaszokat az adott végzettségénél meg átlagoltuk, majd a nagyobb értéket tettük előre. A végeredményből jól látszik, hogy a minél kevésbé iskolázott egyének sokkal jobban megbíznak a mesterséges intelligencia által adott válaszbán.

Következtetés

Összegzésként elmondható, hogy azok, akik használják a ChatGPT-t nem foglalkoznak azzal, hogy az általa szolgáltatott eredmény sért-e szerzői jogokat.

Az annál inkább igaz, minél alacsonyabb a végzettsége a felhasználónak. A szerzők úgy vélik fontos lenne, hogy nagyobb figyelmet kapjon a szerzői jog szélesebb körben való megismertetése. Szükséges lenne kidolgozni egy olyan eljárást, módszert, ami elkerülhetetlenné tenné ezen joggal kapcsolatos ismeretek gyorsabb terjesztését.